

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

L 242

Magyar nyelvű kiadás

Jogszabályok

60. évfolyam

2017. szeptember 20.

Tartalom

I Jogalkotási aktusok

RENDELETEK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1563 rendelete (2017. szeptember 13.) a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről 1

IRÁNYELVEK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1564 irányelve (2017. szeptember 13.) a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról 6

HATÁROZATOK

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1565 határozata (2017. szeptember 13.) a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról 14

HU

Azok a jogi aktusok, amelyek címe normál szedéssel jelenik meg, a mezőgazdasági ügyek napi intézésére vonatkoznak, és rendszerint csak korlátozott ideig maradnak hatályban.

Valamennyi más jogszabály címét vastagon szedik, és előtte csillag szerepel.

I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2017/1563 RENDELETE

(2017. szeptember 13.)

a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrakesi szerződést (a továbbiakban: a marrakesi szerződés) az Unió nevében 2014. április 30-án írták alá ⁽³⁾. A szerződés előírja a szerződő feleknek, hogy a szerzői és szomszédos jogok tekintetében alkalmazzanak kivételeket és korlátozásokat egyes művek és más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak előállítására és terjesztésére, valamint az említett példányok határokon átnyúló cseréje tekintetében.
- (2) A marrakesi szerződés kedvezményezettjei a vakok, olyan személyek, akiknek a látáskárosodása nem javítható olyan mértékben, hogy látásfunkciójuk lényegében megegyezzen az említett károsodással nem küzdő személyek látásfunkciójával, valamint az érzékelési vagy olvasási nehézséggel, többek között a diszlexiával vagy bármely egyéb tanulási nehézséggel küzdő személyek, akik ennek következtében képtelenek nyomtatott műveket az említett nehézséggel nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni, továbbá olyan személyek, akik testi fogyatékoság miatt képtelenek könyvet tartani vagy lapozni, vagy az olvasást rendes esetben lehetővé tevő mértékben a szemükkel fókuszálni, illetve azt mozgatni, amennyiben e károsodás, nehézség vagy fogyatékoság miatt képtelenek nyomtatott műveket az ilyen károsodással, nehézséggel vagy fogyatékosággal nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni.
- (3) A vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek továbbra is számos akadályba ütköznek a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő könyvekhez és egyéb nyomtatott anyagokhoz való hozzáférés tekintetében. Nemzetközi szinten elismerést nyert, hogy nagyobb számú művet és más védelemben részesülő teljesítményt kell a szóban forgó személyek számára hozzáférhető formátumokban elérhetővé tenni, és jelentősen javítani kell a művek és egyéb védelemben részesülő teljesítmények forgalmát és terjesztését.

⁽¹⁾ 2017. július 5-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2017. július 6-i állásfoglalása (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2017. július 17-i határozata.

⁽³⁾ A Tanács 2014/221/EU határozata (2014. április 14.) a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrakeshi szerződésnek az Európai Unió nevében történő aláírásáról (HL L 115., 2014.4.17., 1.o.).

- (4) Az Európai Unió Bíróságának 3/15. sz. véleménye ⁽¹⁾ értelmében a marrákési szerződésben a szerzői és szomszédos jogok tekintetében egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak előállítására és terjesztésére vonatkozóan előírt kivételeket vagy korlátozásokat a 2001/29/EK irányelv ⁽²⁾ által harmonizált területen kell végrehajtani. Ugyanez vonatkozik az említett szerződésben szabályozott import- és exportintézkedésekre, amennyiben azok célja végső soron annak engedélyezése, hogy a valamely fél területén közzétett hozzáférhető formátumú példányokat egy másik fél területén a jogosultak hozzájárulásának megszerzése nélkül nyilvánossághoz közzétesék vagy terjesszék.
- (5) Az (EU) 2017/1564 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ célja azon kötelezettségek végrehajtása, amelyeket az Uniónak a marrákési szerződés értelmében harmonizált módon kell teljesítenie annak érdekében, hogy a kedvezményezett személyek számára az Unió valamennyi tagállamában elérhetőbbé váljanak a hozzáférhető formátumú példányok, valamint javuljon e példányok forgalma a belső piacon, továbbá kötelező kivétel bevezetését írja elő a tagállamoknak a jogosultak egyes, uniós szinten harmonizált jogai tekintetében. E rendelet célja a marrákési szerződés szerinti kötelezettségek végrehajtása a hozzáférhető formátumú példányoknak az Unió és a marrákési szerződéshez csatlakozott harmadik országok közötti, a kedvezményezett személyek érdekét szolgáló, nem kereskedelmi célú export- és importintézkedései tekintetében, valamint az említett export és import feltételeinek egységes meghatározása a 2001/29/EK irányelv és az (EU) 2017/1564 irányelv⁺ által harmonizált területen annak biztosítása érdekében, hogy ezen intézkedések belső piaci alkalmazása egységes legyen, és ne veszélyeztesse az említett irányelvekben foglalt kizárólagos jogok és kivételek harmonizációját.
- (6) E rendeletnek biztosítania kell, hogy a könyveknek, többek között az elektronikus könyveknek, folyóiratoknak, újságoknak, magazinoknak és egyéb jellegű írásos formában lévő műveknek, jelrendszeralapú alkotásoknak – beleértve a kottát –, és más – akár analóg, akár digitális, audio formátumban megjelentetett – nyomtatott anyagoknak az (EU) 2017/1564 irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti rendelkezéseknek megfelelően bármely tagállamban előállított, hozzáférhető formátumú példányai terjeszthetők, közvetíthetők vagy hozzáférhetővé tehetők legyenek a marrákési szerződéshez csatlakozott harmadik országbeli kedvezményezett személyek és jogosított szervezetek részére, a marrákési szerződésben említettek szerint. A hozzáférhető formátumok közé tartozik például a Braille-írás, a nagyított betűs nyomtatás, az adaptált elektronikus könyvek, a hangoskönyvek és a rádiós műsorszolgáltatás. Tekintettel a marrákési szerződés „nem kereskedelmi” céljára ⁽⁴⁾, a hozzáférhető formátumú példányoknak a vak, látáskárosult vagy a nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek, illetve jogosított szervezetek részére való, harmadik országokban történő terjesztését, nyilvánossághoz közzétetését és nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételét kizárólag a valamely tagállamban letelepedett jogosított szervezetek végezhetik, nonprofit alapon.
- (7) E rendeletnek azt is lehetővé kell tennie, hogy az unióbeli kedvezményezett személyek, valamint a valamely tagállamban letelepedett jogosított szervezetek nem kereskedelmi célból a marrákési szerződés végrehajtásának megfelelően előállított, hozzáférhető formátumú példányokat importáljanak harmadik országokból, illetve hozzáférést biztosítsanak azokhoz a vakok, a látáskárosultak, illetve a nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek számára. Lehetővé kell tenni, hogy a szóban forgó hozzáférhető formátumú példányok forgalmára a belső piacon ugyanolyan feltételek vonatkozzanak, mint az (EU) 2017/1564 irányelvnek megfelelően az Unióban előállított hozzáférhető formátumú példányokra.
- (8) A hozzáférhető formátumú példányok elérhetőségének javítása, valamint a művek vagy más teljesítmények engedély nélküli terjesztésének megakadályozása érdekében a hozzáférhető formátumú példányok terjesztésével, nyilvánossághoz közzétetésével és nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételével foglalkozó jogosított szervezeteknek teljesíteniük kell bizonyos kötelezettségeket. Ösztönözni kell az olyan tagállami kezdeményezéseket, amelyek célja a marrákési szerződés célkitűzéseinek és a hozzáférhető formátumú példányok ezen szerződésben részes harmadik országokkal való cseréjének előmozdítása, valamint a jogosított szervezetek támogatása az információk megosztásában és elérhetővé tételében. E kezdeményezések magukban foglalhatják többek között a hozzáférhető formátumú példányok előállításával és terjesztésével kapcsolatos iránymutatások vagy bevált gyakorlatok kidolgozását a jogosított szervezetek, a kedvezményezett személyek és a jogosultak képviselőivel konzultálva.
- (9) A személyes adatok e rendelet szerinti kezelése során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, ideértve az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 7. és 8. cikke szerinti, a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogot, és elengedhetetlen, hogy az ilyen

⁽¹⁾ A Bíróság 2017. február 14-i, 3/15. sz. véleménye, ECLI:EU:C:2017:114, 112. pont.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információk társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról (HL L 167., 2001.6.22., 10. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2017/1564 irányelve (2017. szeptember 13.) a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról (lásd e Hivatalos Lap 6. oldalát).

⁽⁴⁾ A Bíróság 2017. február 14-i, 3/15. sz. véleménye, ECLI:EU:C:2017:114, 90. pont.

adatkezelés megfeleljen a személyes adatok kezelését szabályozó 95/46/EK ⁽¹⁾ és 2002/58/EK ⁽²⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelveknek is, tekintettel arra, hogy az adatkezelést ezen rendelet keretei között és a tagállamok illetékes hatóságai, különösen a tagállamok által kijelölt független hatóságok felügyelete alatt a jogosított szervezetek is elvégezhetik.

- (10) A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (a továbbiakban: UNCRPD) – amelynek az Unió részes fele – biztosítja a fogyatékossgal élő személyek jogát az információhoz és az oktatáshoz való hozzáféréshez, valamint a kulturális, gazdasági és társadalmi életben másokkal azonos alapon való részvételhez. Az UNCRPD előírja az egyezményben részes feleknek, hogy a nemzetközi joggal összhangban minden szükséges lépést tegyenek meg annak biztosítására, hogy a szellemi tulajdonjogokat védő jogszabályok ne jelentsenek észszerűtlen vagy megkülönböztetést eredményező akadályt a fogyatékossgal élő személyek kulturális anyagokhoz történő hozzáféréseivel szemben.
- (11) A Charta értelmében tilos a hátrányos megkülönböztetés minden formája, közöttük a fogyatékossgal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekben való részesedésre.
- (12) Mivel e rendelet célját, nevezetesen a marrákési szerződés szerinti kötelezettségek egységes végrehajtását az egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak az Unió és a marrákési szerződésben részes harmadik országok közötti, a kedvezményezett személyek érdekét szolgáló, nem kereskedelmi célú exportja és importja tekintetében, valamint az említett exportálás és importálás feltételeinek meghatározását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme vagy hatásai miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (13) E rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelembe veszi különösen a Chartában és az UNCRPD-ben elismert alapelveket. Ezt a rendeletet e jogokkal és elvekkel összhangban kell értelmezni és alkalmazni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy és hatály

Ez a rendelet egységes szabályokat állapít meg a 2001/29/EK irányelv és az (EU) 2017/1564 irányelv által harmonizált területen az egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak az Unió és a marrákési szerződésben részes harmadik országok közötti, a jogosult engedélye nélkül történő, a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló cseréjére vonatkozóan, annak megakadályozása céljából, hogy a kizárólagos jogok és kivételek belső piaci harmonizációja veszélybe kerüljön.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „mű vagy más teljesítmény”: bármely médiumon, akár audio – például hangoskönyv –, akár digitális formátumban megjelent vagy a nyilvánosság számára jogszerűen egyéb módon hozzáférhetővé tett, szerzői vagy szomszédos jogi védelemben részesülő könyv, folyóirat, újság, magazin vagy egyéb jellegű írásos formában lévő mű, jelrendszeralapú alkotás – beleértve a kottát –, és a kapcsolódó illusztrációk;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.). A 95/46/EK irányelvet 2018. május 25-től hatályon kívül helyezi és annak helyébe lép a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.).

2. „kedvezményezett személy”: tekintet nélkül bármely más fogyatékosagra az a személy, aki:
 - a) vak;
 - b) akinek látáskárosodása nem javítható olyan mértékben, hogy látásfunkciója lényegében megegyezzen az ilyen károsodással nem küzdő személyek látásfunkciójával, és aki ennek következtében képtelen nyomtatott műveket az ilyen károsodással nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni;
 - c) érzékelési vagy olvasási nehézséggel küzd, és aki ennek következtében képtelen nyomtatott műveket az ilyen nehézséggel nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni; vagy
 - d) testi fogyatékoság miatt egyébként képtelen könyvet tartani vagy lapozni, valamint az olvasást rendes esetben lehetővé tevő mértékben szemével fókuszálni, illetve azt mozgatni;
3. „hozzáférhető formátumú példány”: a mű vagy más teljesítmény eltérő módon előállított vagy eltérő formátumban lévő példánya, amely a kedvezményezett személyek számára a művet vagy más teljesítményt hozzáférhetővé teszi, többek között lehetővé téve, hogy a kedvezményezett személy a 2. pontban említett bármely károsodással, nehézséggel vagy fogyatékosággal nem küzdő személyekhez hasonlóan, azonos kényelem mellett férjen hozzá a műhöz vagy más teljesítményhez;
4. „a valamely tagállamban letelepedett jogosított szervezet”: a valamely tagállam által, a kedvezményezett személyek számára nonprofit alapon oktatás, speciális képzés, akadálymentesített olvasási lehetőségek vagy információkhoz való hozzáférés biztosítására jogosított vagy elismert szervezet. Ide tartoznak azok a közintézmények és nonprofit szervezetek is, amelyek ugyanezen szolgáltatásokat egyik fő tevékenységükként, intézményi kötelezettségükként vagy közérdekű feladataik ellátása keretében nyújtják a kedvezményezett személyek számára.

3. cikk

A hozzáférhető formátumú példányok harmadik országokba történő exportja

A valamely tagállamban letelepedett jogosított szervezetek az (EU) 2017/1564 irányelv alapján elfogadott nemzeti jogszabályoknak megfelelően a marrákesi szerződésben részes harmadik országokban letelepedett kedvezményezett személyek vagy jogosított szervezetek körében terjeszthetik, közvetíthetik, illetve azok számára hozzáférhetővé tehetik a mű vagy más teljesítmény hozzáférhető formátumú példányát.

4. cikk

A hozzáférhető formátumú példányok harmadik országokból történő importja

A valamely tagállamban letelepedett kedvezményezett személyek vagy jogosított szervezetek az (EU) 2017/1564 irányelv alapján elfogadott nemzeti jogszabályoknak megfelelően importálhatják a marrákesi szerződésben részes harmadik országokban letelepedett jogosított szervezetek által a kedvezményezett személyek vagy jogosított szervezetek számára terjesztett, közvetített, illetve számukra hozzáférhetővé tett mű vagy más teljesítmény hozzáférhető formátumú példányát, vagy azt egyéb módon megszerezhetik, vagy ahhoz hozzáférhetnek, majd felhasználhatják.

5. cikk

A jogosított szervezetek kötelezettségei

(1) A 3. és a 4. cikkben említett cselekményeket végző, valamely tagállamban letelepedett jogosított szervezetek kialakítják és követik saját gyakorlataikat annak biztosítása érdekében, hogy:

- a) kizárólag kedvezményezett személyek vagy jogosított szervezetek számára terjesszék, közvetítsék, illetve csak azok számára tegyék hozzáférhetővé a hozzáférhető formátumú példányokat;
- b) megtegyék a megfelelő lépéseket a hozzáférhető formátumú példányok engedély nélküli többszörözésének, terjesztésének, nyilvánosságához közvetítésének és nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételének visszaszorítása érdekében;
- c) a műveket vagy más teljesítményeket, továbbá azok hozzáférhető formátumú példányait kellő gondossággal kezeljék, és erről nyilvántartást vezessenek; és
- d) adott esetben a weboldalaikon vagy más online, illetve offline csatornákon keresztül közzétegyék és frissítsék az a)–c) pontban megállapított kötelezettségek általuk történő teljesítésének módjára vonatkozó információkat.

A valamely tagállamban letelepedett jogosított szervezetnek az első albekezdésben említett gyakorlat kialakítása és követése során teljes mértékben tisztetnie kell tartania a kedvezményezett személyek személyes adatainak kezelésére vonatkozó, a 6. cikkben említett szabályokat.

(2) A 3. és a 4. cikkben említett cselekményeket végző, valamely tagállamban letelepedett jogosított szervezetek kérelem alapján hozzáférhető módon a kedvezményezett személyek, más jogosított szervezetek vagy jogosultak rendelkezésére bocsátják a következő információkat:

- a) azon művek vagy más teljesítmények jegyzéke, amelyek hozzáférhető formátumú példányaival rendelkeznek, és az elérhető formátumok; valamint
- b) azon jogosított szervezetek neve és elérhetősége, amelyekkel a 3. és a 4. cikk alapján a hozzáférhető formátumú példányok cseréjét folytatják.

6. cikk

A személyes adatok védelme

A személyes adatok kezelését e rendelet keretében a 95/46/EK és a 2002/58/EK irányelvnek megfelelően kell végezni.

7. cikk

Felülvizsgálat

2023. október 11-ig a Bizottság elvégzi e rendelet értékelését, és főbb megállapításait egy jelentésben az Európai Parlament, a Tanács, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé terjeszti, adott esetben az e rendelet módosítására irányuló javaslatok kíséretében.

A tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsátják az értékelő jelentés elkészítéséhez szükséges információkat.

8. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2018. október 12-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2017. szeptember 13-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

A. TAJANI

a Tanács részéről

az elnök

M. MAASIKAS

IRÁNYELVEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2017/1564 IRÁNYELVE

(2017. szeptember 13.)

a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó uniós jogi aktusok jogbiztonságot teremtenek, magas fokú védelmet biztosítanak a jogosultak számára, és harmonizált jogi keretrendszert alkotnak. E keretrendszer hozzájárul a belső piac megfelelő működéséhez és ösztönzi az innovációt, az alkotást, a beruházást és az új tartalmak létrehozását, többek között a digitális környezetben. Célja továbbá, hogy a művek és más teljesítmények védelme által, valamint a közérdeket szolgáló kivételek és korlátozások lehetővé tétele révén előmozdítsa az ismeretekhez és a kultúrához való hozzáférést. A jogosultak és a felhasználók jogai és érdekei közötti méltányos egyensúlyt meg kell őrizni.
- (2) A 96/9/EK ⁽³⁾, a 2001/29/EK ⁽⁴⁾, a 2006/115/EK ⁽⁵⁾ és a 2009/24/EK ⁽⁶⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelvek harmonizálják a jogosultakat megillető jogokat a szerzői és szomszédos jogok területén. A szóban forgó irányelvek a 2012/28/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽⁷⁾ együtt tartalmazzák az említett jogok tekintetében megállapított kivételek és korlátozások kimerítő felsorolását, amelyek egyes szakpolitikai célok elérése érdekében bizonyos feltételek mellett lehetővé teszik a tartalomnak a jogosultak engedélye nélkül történő felhasználását.
- (3) A vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek továbbra is számos akadályba ütköznek a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő könyvekhez és egyéb nyomtatott anyagokhoz való hozzáférés tekintetében. Tekintettel a vakoknak, látáskárosultaknak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyeknek az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) és a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményben (a továbbiakban: UNCRPD) elismert jogaira, intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a könyvek és egyéb nyomtatott anyagok hozzáférhető formátumokban elérhetőbbé váljanak, és a forgalmuk javuljon a belső piacon.

⁽¹⁾ HL C 125., 2017.4.21., 27. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2017. július 6-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2017. július 17-i határozata.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 96/9/EK irányelve (1996. március 11.) az adatbázisok jogi védelméről (HL L 77., 1996.3.27. 20. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról (HL L 167., 2001.6.22., 10. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/115/EK irányelve (2006. december 12.) a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról (HL L 376., 2006.12.27., 28. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/24/EK irányelve (2009. április 23.) a számítógépi programok jogi védelméről (HL L 111., 2009.5.5., 16. o.).

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/28/EU irányelve (2012. október 25.) az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól (HL L 299., 2012.10.27., 5. o.).

- (4) A vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrákési szerződést (a továbbiakban: a marrákési szerződés) az Unió nevében 2014. április 30-án írták alá ⁽¹⁾. A szerződés célja egyes művek és más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhető formátumokban történő elérhetőségének javítása, illetve azok határokon átnyúló cseréjének fokozása a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek számára. A marrákési szerződés előírja a szerződő feleknek, hogy a szerzői és szomszédos jogok tekintetében alkalmazzanak kivételeket és korlátozásokat egyes művek és más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak előállítására és terjesztésére, valamint az említett példányok határokon átnyúló cseréjére vonatkozóan. A marrákési szerződés Unió általi megkötése szükségessé teszi az uniós jog kiigazítását annak érdekében, hogy kötelező és harmonizált kivételt biztosítson az említett szerződés hatálya alá tartozó felhasználási módok, művek és kedvezményezett személyek tekintetében.
- (5) Az Európai Unió Bíróságának 3/15. sz. véleménye ⁽²⁾ értelmében a marrákési szerződésben a szerzői és szomszédos jogok tekintetében egyes művek és más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak előállítására és terjesztésére vonatkozóan előírt kivételeket vagy korlátozásokat a 2001/29/EK irányelv által harmonizált területen kell végrehajtani.
- (6) Ez az irányelv azon kötelezettségeket hajtja végre, amelyeknek az Unió a marrákési szerződés értelmében harmonizált módon eleget kell, hogy tegyen annak biztosítása érdekében, hogy a megfelelő intézkedések alkalmazása a belső piac egészében következetes legyen. Ennek az irányelvnek ezért rendelkeznie kell egy kötelező kivételtől az uniós jog által harmonizált és a marrákési szerződés hatálya alá tartozó felhasználási módok és művek szempontjából releváns jogok tekintetében. E jogok közé tartoznak különösen a többszörözéshez, a nyilvánossághoz közvetítéshez, a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételhez, a terjesztéshez és a haszonkölcsönzéshez fűződő, a 2001/29/EK, a 2006/115/EK és a 2009/24/EK irányelvben foglalt jogok, valamint a 96/9/EK irányelvben foglalt megfelelő jogok. Mivel a marrákési szerződés által előírt kivételek vagy korlátozások hatálya kiterjed az audio formátumú művekre, például a hangoskönyvekre is, az ezen irányelvben foglalt kötelező kivételt a szomszédos jogokra is alkalmazni kell.
- (7) Ezen irányelv a vakokra és azokra a személyekre vonatkozik, akiknek látáskárosodása nem javítható olyan mértékben, hogy látásfunkciójuk lényegében megegyezzen az említett károsodással nem küzdő személyek látásfunkciójával, valamint az érzékelési vagy olvasási nehézséggel, többek között a diszlexiával vagy bármely egyéb tanulási nehézséggel küzdő személyekre, akik ennek következtében képtelenek nyomtatott műveket az említett nehézséggel nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni, továbbá azokra, akik testi fogyatékoság miatt képtelenek könyvet tartani vagy lapozni, vagy az olvasást rendes esetben lehetővé tevő mértékben a szemükkel fókuszálni, illetve azt mozgatni, amennyiben e károsodás, nehézség vagy fogyatékoság miatt a szóban forgó személyek képtelenek nyomtatott műveket az ilyen károsodással, nehézséggel vagy fogyatékosággal nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni. Ezért ezen irányelv célja, hogy javítsa a könyvek, többek között elektronikus könyvek, folyóiratok, újságok, magazinok vagy egyéb jellegű írásos formában lévő művek, jelrendszeralapú alkotások – beleértve a kottát –, és más – akár analóg vagy digitális, audio formátumban, online vagy offline megjelentetett – nyomtatott anyagok olyan formátumokban történő elérhetőségét, amelyek az említett műveket és más teljesítményeket lényegében ugyanolyan akadálymentessé teszik a szóban forgó személyek számára, mint a károsodással, nehézséggel vagy fogyatékosággal nem küzdő személyek számára. A hozzáférhető formátumok közé tartozik például a Braille-írás, a nagyított betűs nyomtatás, az adaptált elektronikus könyvek, a hangoskönyvek és a rádiós műsorszolgáltatás.
- (8) Az ezen irányelvben foglalt kötelező kivételnek emellett korlátoznia is kell a többszörözési jogot annak érdekében, hogy lehetővé tegye a műnek vagy más teljesítménynek a kedvezményezett személyek számára hozzáférhető formátumú példány előállításához szükséges módosítását, konvertálását, illetve adaptálását. Ez kiterjed az információnavigációs funkció biztosítására is a hozzáférhető formátumú példányokban. Továbbá azokra a változtatásokra is kiterjed, amelyekre olyan esetekben lehet szükség, amikor egy mű vagy más teljesítmény formátuma már elérhető bizonyos kedvezményezett személyek számára, más kedvezményezett személyek számára azonban nem, eltérő, vagy eltérő fokú károsodás, nehézség vagy fogyatékoság miatt.
- (9) Az ezen irányelvben megállapított, megengedett felhasználási módok közé kell, hogy tartozzon a hozzáférhető formátumú példányok előállítása a kedvezményezett személyek vagy az ő érdekeiket szolgáló olyan jogosított szervezetek – akár közjogi, akár magánjogi szervezetek, különösen könyvtárak, oktatási intézmények vagy más nonprofit szervezetek – által, amelyek egyik fő tevékenysége, intézményi kötelezettsége vagy közérdekű feladatának része a nyomtatott szöveget fogyatékoságuk miatt használni képtelen személyek szolgálata. Az ezen irányelvben meghatározott felhasználási módoknak magukban kell foglalniuk a hozzáférhető formátumú

⁽¹⁾ A Tanács 2014/221/EU határozata (2014. április 14.) a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrákési szerződésnek az Európai Unió nevében történő aláírásáról (HL L 115., 2014.4.17., 1. o.).

⁽²⁾ A Bíróság 2017. február 14-i, 3/15. sz. véleménye, ECLI:EU:C:2017:114, 112. pont.

példányoknak a kedvezményezett személyek kizárólagos használatára olyan természetes személy által történő előállítását is, aki ezt egy kedvezményezett személy megbízásából teszi, illetve aki segítséget nyújt az ilyen példányok előállításában egy kedvezményezett személynek. Hozzáférhető formátumú példányok csak olyan művekből vagy más teljesítményekből készülhetnek, amelyekhez a kedvezményezett személyek vagy jogosított szervezetek jogszerűen hozzáférnek. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a kivétel alkalmazását bármilyen módon akadályozó vagy korlátozó szerződéses rendelkezések ne rendelkezzenek joggalalossággal.

- (10) Az ezen irányelvben meghatározott kivételnek lehetővé kell tennie a jogosított szervezetek számára, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányait előállítsák és online vagy offline terjesszék az Unión belül. Ezen irányelv nem írhatja elő a jogosított szervezetek számára ilyen példányok kötelező előállítását és terjesztését.
- (11) Annak biztosítása érdekében, hogy szerte a belső piacon elérhetőbbé váljanak a hozzáférhető formátumú példányok, lehetővé kell tenni, hogy a valamely tagállamban készült hozzáférhető formátumú példányok valamennyi tagállamban elérhetőek legyenek. Ez csökkentené az ugyanazon művek vagy más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak előállításához szükséges megkettőzött munka iránti keresletet az Unióban, és ezáltal megtakarításokhoz és hatékonyságnöveléshez vezetne. Ennek az irányelvnek ezért biztosítania kell a jogosított szervezetek által bármely tagállamban előállított hozzáférhető formátumú példányok forgalmának és hozzáférhetőségének lehetőségét a kedvezményezett személyek és a jogosított szervezetek számára az egész Unióban. E határokon átnyúló csere előmozdítása és a jogosított szervezetek kölcsönös azonosításának és együttműködésének elősegítése érdekében ösztönözni kell az Unióban letelepedett jogosított szervezetek nevére és elérhetőségeire vonatkozó információk – ideértve a weboldalakat is, amennyiben rendelkezésre állnak – önkéntes megosztását. A tagállamoknak ezért a jogosított szervezetektől kapott információkat át kell adniuk a Bizottságnak. Mindez nem keletkeztet kötelezettséget a tagállamok számára a tekintetben, hogy ellenőrizzék ezen információk teljességét és helyességét, vagy azt, hogy az információk megfelelnek-e az ezen irányelvet átültető nemzeti jogoknak. A szóban forgó információkat a Bizottságnak egy uniós szintű központi információs hozzáférési ponton online elérhetővé kell tennie. Ez segítheti a jogosított szervezeteket, valamint a kedvezményezett személyeket és jogosultakat abban is, hogy további információért kapcsolatba lépjenek a jogosított szervezetekkel az ezen irányelvben és az (EU) 2017/1563 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ⁽¹⁾ foglalt rendelkezésekkel összhangban. A fent említett központi információs hozzáférési pont kiegészíti a Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) Nemzetközi Irodája által a marrakesi szerződés értelmében létrehozandó információs hozzáférési pontot, azzal a céllal, hogy nemzetközi szinten segítse a jogosított szervezetek azonosítását és együttműködését.
- (12) A hozzáférhető formátumú példányok elérhetőségének javítása, valamint a művek vagy más teljesítmények engedély nélküli terjesztésének megakadályozása érdekében a hozzáférhető formátumú példányok terjesztésével, nyilvánossághoz közvetítésével vagy nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételével foglalkozó jogosított szervezeteknek teljesíteniük kell bizonyos kötelezettségeket.
- (13) A tagállamok által a jogosított szervezetekkel szemben támasztott engedélyezési vagy elismerési követelmények – például a kedvezményezett személyeknek való általános jellegű szolgáltatásnyújtással kapcsolatos követelmények – nem járhatnak olyan hatással, amely akadályozza az ezen irányelv fogalommeghatározása szerint jogosított szervezetnek minősülő szervezeteket abban, hogy az ezen irányelvben engedélyezett felhasználási módokat alkalmazzák.
- (14) Tekintettel az ezen irányelvben foglalt kivétel sajátos jellegére, annak különös hatókörére, valamint a kedvezményezett jogbiztonsága érdekében a tagállamok számára nem szabad lehetővé tenni, hogy a kivétel alkalmazására vonatkozóan az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő további követelményeket írjanak elő, mint például a hozzáférhető formátumú művek kereskedelmi forgalomban való rendelkezésre állásának előzetes vizsgálatát. A tagállamok számára csak azt szabad lehetővé tenni, hogy ellentételezési rendszereket hozzanak létre a művek vagy más teljesítmények jogosított szervezetek általi megengedett felhasználásaira vonatkozóan. A kedvezményezett személyekre háruló terhek, a hozzáférhető formátumú példányok határokon átnyúló terjesztése előtti akadályok és a jogosított szervezetekre háruló túlzott követelmények elkerülése érdekében korlátozni kell a tagállamok ilyen ellentételezési rendszerek létrehozására vonatkozó lehetőségét. Ebből adódóan az ellentételezési rendszerek nem írhatnak elő fizetési kötelezettséget a kedvezményezett személyek számára. E rendszerek kizárólag az ilyen ellentételezési rendszert előíró tagállam területén letelepedett jogosított szervezetekre vonatkozhatnak, és nem írhatnak elő fizetési kötelezettséget más tagállam vagy a marrakesi szerződésben részes harmadik országok területén letelepedett jogosított szervezetek részére. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ezen ellentételezési rendszerekből adódóan a hozzáférhető formátumú példányok határokon átnyúló cseréje – többek között az ellentételezés formája és lehetséges mértéke tekintetében – ne legyen terheesebb, mint nem

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1563 rendelete (2017. szeptember 13.) a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, határokon átnyúló, az Unió és harmadik országok közötti cseréjéről (lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát).

határokon átnyúló helyzetekben. Az ellentételezés mértékének meghatározásakor kellően figyelembe kell venni a jogosított szervezetek tevékenységének nonprofit jellegét, ezen irányelv közérdekű célkitűzéseit, a kivétel kedvezményezettjeinek érdekét, a jogosultakat érő esetleges kárt és a hozzáférhető formátumú példányok határokon átnyúló terjesztésének szükségességét. Figyelembe kell venni továbbá minden egyes eset sajátos, az adott hozzáférhető formátumú példány előállításából fakadó körülményeit. Ha a jogosultat érő kár csak minimális, ellentételezés fizetésére vonatkozó kötelezettség nem keletkezhet.

- (15) A személyes adatok ezen irányelv szerinti kezelése során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, ideértve a Charta 7. és 8. cikke szerinti, a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogot, és elengedhetetlen, hogy az ilyen adatkezelés megfeleljen a személyes adatok kezelését szabályozó 95/46/EK ⁽¹⁾ és 2002/58/EK ⁽²⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelveknek is, tekintettel arra, hogy az adatkezelést ezen irányelv keretei között és a tagállamok illetékes hatóságai, különösen a tagállamok által kijelölt független hatóságok felügyelete alatt a jogosított szervezetek is elvégezhetik.
- (16) Az UNCRPD – amelynek az Unió részes fele – biztosítja a fogyatékossgal élő személyek jogát az információhoz és oktatáshoz való hozzáféréshez, valamint a kulturális, gazdasági és társadalmi életben másokkal azonos alapon való részvételhez. Az UNCRPD előírja az egyezményben részes feleknek, hogy a nemzetközi joggal összhangban minden szükséges lépést tegyenek meg annak biztosítására, hogy a szellemi tulajdonjogokat védő jogszabályok ne jelentsenek észszerűtlen vagy megkülönböztetést eredményező akadályt a fogyatékossgal élő személyek kulturális anyagokhoz történő hozzáféréseivel szemben.
- (17) A Charta értelmében tilos a megkülönböztetés valamennyi formája, közöttük a fogyatékossgal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekben való részesülésre.
- (18) Ezen irányelv elfogadásával az Unió célja annak biztosítása, hogy a kedvezményezett személyek számára az egész belső piacon elérhetőek legyenek hozzáférhető formátumokban a könyvek és más nyomtatott anyagok. Ennek megfelelően ez az irányelv egy nélkülözhetetlen első lépés afelé, hogy javuljon a művek hozzáférhetősége a fogyatékossgal élő személyek számára.
- (19) A Bizottságnak az ezen irányelv hatályán kívül eső művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumokban történő elérhetőségével kapcsolatos helyzetet is értékelnie kell, továbbá azt, hogy ezek milyen mértékben elérhetőek az egyéb fogyatékossgal élő személyek számára. A Bizottságnak szorosan figyelemmel kell kísérnie a helyzetet e tekintetben. Szükség esetén a Bizottság által előterjesztett jelentés alapján megfontolás tárgyát képezheti ezen irányelv hatályának módosítása.
- (20) A tagállamok számára továbbra is lehetővé kell tenni, hogy kivételt vagy korlátozást állapítsanak meg a fogyatékossgal élő személyek javára olyan esetekben, amelyek nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá, így különösen az ezen irányelv hatályán kívül eső művek és más teljesítmények, valamint fogyatékossgok tekintetében, a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján. Ez az irányelv nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy kivételeket vagy korlátozásokat állapítsanak meg azon jogok tekintetében, amelyeket az uniós szerzői jogi keret nem harmonizál.
- (21) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelembe veszi különösen a Chartában és az UNCRPD-ben elismert alapelveket. Ezt az irányelvet e jogokkal és elvekkel összhangban kell értelmezni és alkalmazni.
- (22) A marrákési szerződés előír bizonyos kötelezettségeket a hozzáférhető formátumú példányoknak az Unió és a szerződésben részes harmadik országok közötti cseréje tekintetében. Az említett kötelezettségek teljesítése érdekében hozott uniós intézkedéseket az (EU) 2017/1563 rendelet tartalmazza, amelyet ezen irányelvvel együtt kell értelmezni.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.). A 95/46/EK irányelvet 2018. május 25-től hatályon kívül helyezi és annak helyébe lép a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.).

- (23) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen azt, hogy az Unióban hozzáférhetőbbé váljanak a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő művek és más teljesítmények a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek számára, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme és hatása miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (24) A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával⁽¹⁾ összhangban a tagállamok vállalták, hogy az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez indokolt esetben egy vagy több olyan dokumentumot mellékelnek, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó úgy ítéli meg, hogy ilyen dokumentumok átadása indokolt,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Tárgy és hatály

Ezen irányelv célja a szerzői és szomszédos jogokra alkalmazandó uniós jog további harmonizációja a belső piac keretében, az egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, a jogosult engedélye nélküli felhasználási módjaira vonatkozó szabályok megállapítása révén.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „mű vagy más teljesítmény”: bármely médiumon, akár audio – például hangoskönyv –, akár digitális formátumban megjelent vagy a nyilvánosság számára jogszerűen egyéb módon hozzáférhetővé tett, szerzői vagy szomszédos jogi védelemben részesülő könyv, folyóirat, újság, magazin vagy egyéb jellegű írásos formában lévő mű, jelrendszeralapú alkotás – beleértve a kottát –, és a kapcsolódó illusztrációk;
2. „kedvezményezett személy”, tekintet nélkül bármely más fogyatékoságra az a személy, aki:
 - a) vak;
 - b) akinek látáskárosodása nem javítható olyan mértékben, hogy látásfunkciója lényegében megegyezzen az ilyen károsodással nem küzdő személyek látásfunkciójával, és aki ennek következtében képtelen nyomtatott műveket az ilyen károsodással nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni;
 - c) érzékelési vagy olvasási nehézséggel küzd, és aki ennek következtében képtelen nyomtatott műveket az ilyen nehézséggel nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni; vagy
 - d) testi fogyatékoság miatt egyébként képtelen könyvet tartani vagy lapozni, valamint az olvasást rendes esetben lehetővé tevő mértékben szemével fókuszálni, illetve azt mozgatni;
3. „hozzáférhető formátumú példány”: a mű vagy más teljesítmény eltérő módon előállított vagy eltérő formátumban lévő példánya, amely a kedvezményezett személyek számára a művet vagy más teljesítményt hozzáférhetővé teszi, többek között lehetővé téve, hogy a kedvezményezett személy a 2. pontban említett valamely károsodással, nehézséggel vagy fogyatékosággal nem küzdő személyekhez hasonlóan, azonos kényelem mellett férjen hozzá a műhöz vagy más teljesítményhez;
4. „jogosított szervezet”: valamely tagállam által, a kedvezményezett személyek számára nonprofit alapon oktatás, speciális képzés, akadálymentesített olvasási lehetőségek vagy információkhoz való hozzáférés biztosítására jogosított vagy elismert szervezet. Ide tartoznak azok a közintézmények és nonprofit szervezetek is, amelyek ugyanezen szolgáltatásokat egyik fő tevékenységükként, intézményi kötelezettségükként vagy közérdekű feladataik ellátása keretében nyújtják a kedvezményezett személyek számára.

⁽¹⁾ HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

3. cikk

Megengedett felhasználási módok

(1) A tagállamok kivételről rendelkeznek, amelynek értelmében nem szükséges a művön vagy más teljesítményen fennálló szerzői vagy szomszédos jog jogosultjának engedélye a 96/9/EK irányelv 5. és 7. cikkében, a 2001/29/EK irányelv 2., 3. és 4. cikkében, a 2006/115/EK irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében, 8. cikkének (2) és (3) bekezdésében, valamint 9. cikkében, továbbá a 2009/24/EK irányelv 4. cikkében foglaltak szerint az alábbi célból szükséges cselekmények esetében:

- a) a kedvezményezett személy vagy a nevében eljáró személy a kedvezményezett személy kizárólagos használatára előállítsa valamely olyan műnek vagy más teljesítménynek, amelyhez a kedvezményezett személy jogszerűen hozzáfér, a hozzáférhető formátumú példányát; és
- b) a jogosított szervezet nonprofit alapon kedvezményezett személyek kizárólagos használatára hozzáférhető formátumú példányt állítson elő olyan műről vagy más teljesítményről, amelyhez a szervezet jogszerűen hozzáfér, vagy kedvezményezett személyek vagy más jogosított szervezetek számára hozzáférhető formátumú példányokat közvetítsen, tegyen hozzáférhetővé, terjesszen vagy adjon haszonkölcsönbe.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy valamennyi hozzáférhető formátumú példány tiszteletben tartja a mű vagy más teljesítmény integritását, figyelembe véve a mű vagy más teljesítmény eltérő formátumban való hozzáférhetővé tételéhez szükséges változtatásokat.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott kivétel kizárólag olyan különös esetekben alkalmazandó, amelyek nincsenek ellentétben a mű vagy más teljesítmény rendes felhasználásával, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

(4) A 2001/29/EK irányelv 6. cikke (4) bekezdésének első, harmadik és ötödik albekezdése alkalmazandó az e cikk (1) bekezdésében meghatározott kivételre.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben biztosított kivétel tekintetében szerződés eltérően nem rendelkezhet.

(6) A tagállamok rendelkezhetnek arról, hogy az ezen irányelv értelmében engedélyezett felhasználási módokra, amennyiben ezeket a területükön letelepedett jogosított szervezetek gyakorolják, az ezen irányelvben meghatározott korlátokon belül ellentételezési rendszerek vonatkozzanak.

4. cikk

Hozzáférhető formátumú példányok a belső piacon

A tagállamok biztosítják, hogy a területükön letelepedett jogosított szervezetek bármely tagállamban letelepedett kedvezményezett személy vagy más jogosított szervezet javára végezhessek a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett cselekményeket. A tagállamok biztosítják továbbá, hogy a területükön letelepedett kedvezményezett személyek és jogosított szervezetek bármely tagállamban letelepedett jogosított szervezettől megszerezhessek vagy elérhessék a hozzáférhető formátumú példányokat.

5. cikk

A jogosított szervezetek kötelezettségei

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a 4. cikkben említett cselekményeket végző, területükön letelepedett jogosított szervezetek kialakítsák és kövessék saját gyakorlataikat annak biztosítása érdekében, hogy:

- a) kizárólag kedvezményezett személyek vagy más jogosított szervezetek számára terjesszék, közvetítsék, illetve csak azok számára tegyék hozzáférhetővé a hozzáférhető formátumú példányokat;
- b) megtegyék a megfelelő lépéseket a hozzáférhető formátumú példányok engedély nélküli többszörözésének, terjesztésének, nyilvánossághoz közvetítésének és nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételének visszaszorítása érdekében;
- c) a műveket vagy más teljesítményeket, továbbá azok hozzáférhető formátumú példányait kellő gondossággal kezeljék, és erről nyilvántartást vezessenek; és
- d) adott esetben a weboldalaikon, vagy más online, illetve offline csatornákon keresztül közzétegyék és frissítsék az a)–c) pontban megállapított kötelezettségek általuk történő teljesítésének módjára vonatkozó információkat.

A tagállamok biztosítják, hogy az első albekezdésben említett gyakorlatok kialakítása és követése a 7. cikkben említett, a kedvezményezett személyek személyes adatainak kezelésére vonatkozó szabályok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett történjen.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a 4. cikkben említett cselekményeket végző, területükön letelepedett jogosított szervezetek kérelem alapján hozzáférhető módon a kedvezményezett személyek, más jogosított szervezetek vagy jogosultak rendelkezésére bocsássák a következő információkat:

- a) azon művek vagy más teljesítmények jegyzéke, amelyek hozzáférhető formátumú példányaival rendelkeznek, és az elérhető formátumok; valamint
- b) azon jogosított szervezetek neve és elérhetősége, amelyekkel a 4. cikk alapján a hozzáférhető formátumú példányok cseréjét folytatják.

6. cikk

Átláthatóság és információcsere

(1) A tagállamok arra ösztönzik a területükön letelepedett, és az ezen irányelv 4. cikkében és az (EU) 2017/1563 rendelet 3. és 4. cikkében említett cselekményeket végző jogosított szervezeteket, hogy önkéntes alapon közzéadják velük nevüket és elérhetőségüket.

(2) A tagállamok az (1) bekezdés alapján hozzájuk eljuttatott információkat a Bizottság rendelkezésére bocsátják. A Bizottság ezeket az információkat egy központi információs hozzáférési ponton online nyilvánosan hozzáférhetővé teszi és naprakészen tartja.

7. cikk

A személyes adatok védelme

A személyes adatok kezelését ezen irányelv keretében a 95/46/EK és a 2002/58/EK irányelvnek megfelelően kell végezni.

8. cikk

A 2001/29/EK irányelv módosítása

A 2001/29/EK irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontja helyébe a következő szöveg lép:

- „b) fogyatékos személyek érdekében történő, a fogyatékoságukkal közvetlenül összefüggő, nem kereskedelmi jellegű felhasználás, az adott fogyatékoság által indokolt mértékben, az (EU) 2017/1564 európai parlamenti és tanácsi irányelv (*) értelmében fennálló tagállami kötelezettségek sérelme nélkül;

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1564 irányelve (2017. szeptember 13.) a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról (HL L 242., 2017.9.20., 6. o.)”

9. cikk

Jelentés

A Bizottság 2020. október 11-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak arról, hogy a belső piacon milyen mértékben érhető el hozzáférhető formátumokban a 2. cikk 1. pontjában meghatározottaktól eltérő művek és más teljesítmények a kedvezményezett személyek számára, és milyen mértékben érhető el a hozzáférhető formátumú művek és más teljesítmények a 2. cikk 2. pontjában meghatározottaktól eltérő fogyatékoságokkal élő személyek számára. A jelentés figyelembe veszi a vonatkozó technológia fejlődését, és értékeli, hogy indokolt-e ezen irányelv hatályának kiterjesztése a más típusú művekhez vagy más teljesítményekhez való hozzáférés javítása és az ezen irányelv hatályán kívül eső fogyatékosággal küzdő személyek hozzáféréseinek javítása érdekében.

10. cikk

Felülvizsgálat

(1) 2023. október 11-ig a Bizottság elvégzi ezen irányelv értékelését, és főbb megállapításait egy jelentésben az Európai Parlament, a Tanács, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé terjeszti, adott esetben az ezen irányelv módosítására irányuló javaslatok kíséretében. Az értékelés többek között megvizsgálja, hogy a tagállamok által a 3. cikk (6) bekezdése alapján létrehozott ellentételezési rendszerek milyen hatást gyakorolnak a hozzáférhető formátumú példányok kedvezményezett személyek általi elérhetőségére és azok határokon átnyúló cseréjére. A Bizottság jelentése figyelembe veszi az érintett civil társadalmi szereplők és nem kormányzati szervezetek, közöttük a fogyatékos-sággal élő személyek, valamint az idős személyek képviselőit ellátó szervezetek véleményét.

(2) A tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsátják az e cikk (1) bekezdésében említett jelentés, valamint a 9. cikkben említett jelentés elkészítéséhez szükséges információkat.

(3) Ha egy tagállamnak alapos indoka van úgy vélni, hogy ezen irányelv végrehajtása jelentős hátrányt okozott a kedvezményezett személyek számára a hozzáférhető formátumú művek vagy más teljesítmények kereskedelmi forgalomban való rendelkezésre állásában, az ügyet a vonatkozó bizonyítékokkal alátámasztva a Bizottság figyelmébe ajánlhatja. A Bizottságnak e bizonyítékokat figyelembe kell vennie az (1) bekezdésben említett jelentés készítése során.

11. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2018. október 11-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

12. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

13. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2017. szeptember 13-án.

az Európai Parlament részéről
az elnök
A. TAJANI

a Tanács részéről
az elnök
M. MAASIKAS

HATÁROZATOK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2017/1565 HATÁROZATA

(2017. szeptember 13.)

a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 212. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) Az Európai Unió (a továbbiakban: az Unió) és a Moldovai Köztársaság közötti kapcsolatok továbbra is az európai szomszédságpolitika (ENP) és a keleti partnerség keretén belül fejlődnek. A Moldovai Köztársaság 2009-ben csatlakozott a keleti partnerséghez, majd ezt az Unió és a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodásra irányuló tárgyalás követte. E megállapodást ⁽²⁾ (a továbbiakban: társulási megállapodás) – amely mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség fokozatos bevezetéséről is rendelkezik – 2014. június 27-én írták alá és 2016. július 1-jén lépett hatályba.
- (2) A Moldovai Köztársaság gazdaságára jelentős hatást gyakorolt a 2014. novemberi választásoktól 2016 januárjáig tartó időszak politikai instabilitása, egy banki csalással kapcsolatos botrány, a régió gyenge gazdasági teljesítménye, valamint az Oroszország által bevezetett behozatali tilalmak. E helyzet közrejátszott abban, hogy az elmúlt év során recesszió állt be, nőtt a kereskedelmi hiány, valamint jelentősen visszaestek a valutatartalékok.
- (3) Azt követően, hogy 2016 elején új kormány lépett hivatalba és kinevezték a Moldovai Nemzeti Bank új elnökét, a hatóságok megújult elkötelezettségről adtak tanúbizonyságot a szükséges politikai reformok továbbvitelére, valamint az országban a pénzügyi szektor és az államháztartási gazdálkodás terén jelentkező irányítási kihívások kezelése tekintetében.
- (4) Az új reformtörekvés támogatása érdekében az Unió és a Moldovai Köztársaság – a Külügyi Tanács 2016. február 15-i következtetéseit követően – a prioritásként kezelendő reformokról szóló ütemtervben egyezett meg. A Moldovai Köztársaság jelentős előrelépéseket ért el az ütemterv teljesítése terén.
- (5) A politikai átmenettel és a gazdasági nehézségekkel összefüggésben a Moldovai Köztársaság hatóságai és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) 2016 júliusában hároméves, kibővített hiteleszközből (Extended Credit Facility) és kibővített finanszírozási eszközökből (Extended Fund Facility) álló, 178,7 millió USD összegű konstrukcióról (a továbbiakban: ECF/EFF) állapodott meg. Az IMF igazgatótanácsa 2016. november 7-én jóváhagyta a megállapodást. Ezen IMF-program értelmében a Moldovai Köztársaság hatóságainak gyors előrelépéseket kell tenniük a pénzügyi szektor irányítása és felügyelete tekintetében, meg kell erősíteniük a makrogazdasági és pénzügyi stabilitást biztosító szakpolitikákat, valamint ösztönözniük kell a fenntartható és inkluzív növekedést.
- (6) A romló gazdasági helyzetre és kilátásokra való tekintettel a Moldovai Köztársaság 2015 augusztusában makroszintű pénzügyi támogatást kért az Uniótól, és e kérését 2016 márciusában megismételte.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2017. július 4-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2017. július 17-i határozata.

⁽²⁾ Társulási megállapodás egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamai, másrészről a Moldovai Köztársaság között (HL L 260., 2014.8.30., 4. o.).

- (7) Az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz (ENI) keretében az Unió Moldovai Köztársaságra vonatkozó indikatív előirányzata 610–746 millió EUR, amely költségvetési támogatást és technikai segítségnyújtást is magában foglal. Az uniós költségvetés-támogatások folyósítását azonban 2015 elején felfüggesztették, és újraindításuk feltételeként az új IMF-program jóváhagyását és a költségvetés-támogatás valamennyi feltételének teljesítését határozták meg.
- (8) Mivel a Moldovai Köztársaság az európai szomszédságpolitikához tartozó ország, uniós makroszintű pénzügyi támogatásra jogosultnak tekintendő.
- (9) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak feltétel nélküli és célhoz nem kötött fizetésimérleg-támogatás formájában nyújtott rendkívüli pénzügyi eszköznek kell lennie, amelynek célja a kedvezményezett azonnali külső finanszírozási szükségletének kielégítése és egy olyan – hathatós és azonnal érvényesülő kiigazítási és strukturális reformintézkedéseket tartalmazó – szakpolitikai program végrehajtásának támogatása, amelyet a fizetési mérleg helyzetének rövid időn belüli javítására dolgoztak ki.
- (10) Tekintettel arra, hogy a Moldovai Köztársaság az IMF és más multilaterális intézmények által biztosított forrásokat beszámítva is jelentős külső finanszírozási réssel szembesül, a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó uniós makroszintű pénzügyi támogatás a jelenlegi kivételes körülmények között megfelelő válasznak tekinthető a Moldovai Köztársaság azon kérésére, hogy az IMF-programhoz kapcsolódva az Unió is támogassa a gazdasági stabilizációt. Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás hozzájárul a Moldovai Köztársaság gazdasági stabilizációjához és strukturálisreform-programjához, és kiegészíti az IMF pénzügyi megállapodása keretében rendelkezésre bocsátott forrásokat.
- (11) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak a Moldovai Köztársaság fenntartható külső finanszírozási helyzetének helyreállítására kell irányulnia, hozzájárulva az ország nagyobb politikai és makrogazdasági stabilitásához, a gazdasági és pénzügyi irányítás megerősítéséhez – beleértve a banki csalások alapos, eredményorientált kivizsgálását – valamint a jó energiaügyi irányítás és az igazságszolgáltatás politikai függetlenségének megerősítéséhez.
- (12) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás várhatóan párhuzamosan zajlik az ENI által finanszírozott költségvetés-támogatási műveletek folyósításának végrehajtásával.
- (13) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás összegét a Moldovai Köztársaság fennmaradó külső finanszírozási igényének teljes körű számszerű értékelése alapján kell meghatározni, figyelembe véve, hogy az ország mennyiben képes saját forrásokból – különösen a rendelkezésre álló nemzetközi tartalékokból – finanszírozni magát. Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak ki kell egészítenie az IMF és a Világbank programjait és forrásait. A támogatás összegének meghatározásakor továbbá figyelembe kell venni a multilaterális donoroktól várható pénzügyi hozzájárulást, az Unió és a más donorok közötti méltányos tehermegosztás biztosításának szükségességét, az Unió egyéb külső finanszírozási eszközeinek korábbi, a Moldovai Köztársaság általi felhasználását és a teljes uniós szerepvállalás hozzáadott értékét is.
- (14) Tekintettel a Moldovai Köztársaság fennálló külső finanszírozási igényére, az egy főre eső jövedelem és a szegénységi mutatók alapján mért gazdasági fejlettségi szintjére, a saját forrásokból történő finanszírozási képességére és különösen a rendelkezésre álló nemzetközi tartalékokra, valamint az adósságállomány fenntarthatóságának elemzése alapján megállapított visszafizetési képességre, a támogatás egy részét vissza nem térítendő támogatás formájában kell nyújtani.
- (15) A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az uniós makroszintű pénzügyi támogatás jogi szempontból és tartalmilag összhangban álljon a külső fellépés területeinek alapelveivel és célkitűzéseivel, az említett területekre vonatkozóan elfogadott intézkedésekkel, valamint az egyéb vonatkozó uniós szakpolitikákkal.
- (16) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak elő kell mozdítania a Moldovai Köztársasággal kapcsolatos uniós külpolitikát. A makroszintű pénzügyi támogatási műveletek során a Bizottság szolgálatának és az Európai Külügyi Szolgálatnak (a továbbiakban: EKSZ) mindvégig szorosan együtt kell működniük annak érdekében, hogy koordinálják az Unió külpolitikáját, és biztosítsák annak következetességét.
- (17) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak hozzá kell járulnia az Unióval közösen vallott értékekkel, többek között a demokráciával, a jogállamisággal, a jó kormányzással, a számonkérhető, átlátható és érdemeken alapuló közszolgálat, a független igazságszolgáltatással, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a média szabadságával, függetlenségével és sokszínűségével, a fenntartható fejlődéssel és a szegénység visszaszorításával, valamint a nyitott, szabályokon alapuló és tisztességes kereskedelem elveivel összefüggésben a Moldovai Köztársaság által tett kötelezettségvállalások teljesítéséhez.

- (18) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásának és mindhárom részlet folyósításának előfeltételül kell szabni, hogy a Moldovai Köztársaság tartsa tiszteletben a hatékony demokratikus mechanizmusokat – többek között a többpárti parlamentáris rendszert – és a jogállamiságot, valamint garantálja az emberi jogok tiszteletben tartását. Emellett az uniós makroszintű pénzügyi támogatás sajátos célkitűzése, hogy megerősítse a Moldovai Köztársaságban az államháztartás-irányítási rendszerek hatékonyságát, átláthatóságát és elszámoltathatóságát, biztosítsa a korrupció és a pénzmosás elleni hatékony küzdelmet, megerősítse a Moldovai Köztársaságban a pénzügyi és banki ágazat irányítását és felügyeletét, javítsa az energiaágazat irányítását, továbbá előmozdítsa a fenntartható és inkluzív növekedést, a munkahelyteremtést, a kedvező üzleti környezetet és az államháztartási konszolidációt. A Moldovai Köztársaság számára nyújtott uniós makroszintű pénzügyi támogatásnak a társulási megállapodás és a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás végrehajtását támogató intézkedéseket is tartalmaznia kell. Ezen egyedi célkitűzések megfelelő értékelésének biztosítása érdekében fontos azok ellenőrizhető és mérhető módon történő meghatározása. A Bizottságnak és az EKSZ-nek rendszeresen nyomon kell követnie az előfeltétel teljesülését és az említett célkitűzések megvalósulását. Az előfeltétel és célkitűzések nemteljesülése esetén vagy amennyiben a társulási megállapodás céljait és elveit nem tartják tiszteletben, a Bizottság átmenetileg felfüggeszti vagy megszünteti az uniós makroszintű pénzügyi támogatás folyósítását.
- (19) Az Unió makroszintű pénzügyi támogatáshoz kapcsolódó pénzügyi érdekeinek hatékony védelme céljából a Moldovai Köztársaságnak megfelelő intézkedéseket kell végrehajtania a támogatással kapcsolatos csalás, korrupció és bármely egyéb szabálytalanság megelőzése és az ellenük való küzdelem érdekében. A Moldovai Köztársaságnak rendszeresen tájékoztatnia kell a Bizottságot a makroszintű pénzügyi támogatás teljesen átlátható, és az uniós pénzügyi szabályozásnak szigorúan megfelelő végrehajtásáról. Ezen túlmenően rendelkezni kell a Bizottság által végrehajtandó ellenőrzésekről és az Európai Számvevőszék által végzendő pénzügyi ellenőrzésekről.
- (20) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre bocsátása nem érinti az Európai Parlament és a Tanács mint költségvetési hatóság hatásköreit.
- (21) A vissza nem térítendő támogatások formájában nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás összegeinek és a hitelek formájában nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás összegeinek összhangban kell lenniük a többéves pénzügyi keretben megállapított költségvetési előirányzatokkal.
- (22) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatást a Bizottságnak kell kezelnie. Annak érdekében, hogy az Európai Parlament és a Tanács figyelemmel kísérhesse e határozat végrehajtását, a Bizottságnak rendszeresen tájékoztatnia kell őket a támogatással kapcsolatos fejleményekről, és rendelkezésükre kell bocsátania a vonatkozó dokumentumokat.
- (23) E határozat végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽¹⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (24) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatást az egyetértési megállapodásba foglalandó feltételekhez kell kötni. Ezeket a feltételeket hozzá kell kapcsolni mindhárom részlet folyósításához. A végrehajtás egységes feltételeinek biztosítása és a hatékonyság érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy e feltételeket a 182/2011/EU rendelettel összhangban a tagállamok képviselőiből álló bizottság felügyelete alatt tárgyalja meg a Moldovai Köztársaság hatóságaival. Az említett rendelet értelmében általános szabályként a tanácsadó bizottsági eljárást kell alkalmazni a rendeletben meghatározottaktól eltérő esetekben. Tekintettel a 90 millió EUR összeghatárnál nagyobb mértékű támogatás potenciálisan jelentős hatásaira, az említett értékhatár feletti műveletekre helyénvaló a vizsgálóbizottsági eljárást alkalmazni. Figyelembe véve a Moldovai Köztársaságnak nyújtandó uniós makroszintű pénzügyi támogatás összegét, a vizsgálóbizottsági eljárást kell alkalmazni az egyetértési megállapodás elfogadására, valamint a támogatás csökkentésére, felfüggesztésére és megszüntetésére,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A Moldovai Köztársaság gazdasági stabilizációjának és érdemi reformtervének támogatása céljából az Unió legfeljebb 100 millió EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatást (a továbbiakban: uniós makroszintű pénzügyi támogatás) nyújt a Moldovai Köztársaságnak. Ebből a maximális összegből legfeljebb 60 millió EUR hitel formájában, és

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

legfeljebb 40 millió EUR vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtandó. Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre bocsátásának feltétele az adott évi uniós költségvetésnek az Európai Parlament és a Tanács általi jóváhagyása. A támogatás hozzájárul a Moldovai Köztársaság IMF-programban meghatározott, a fizetési mérleghez kapcsolódó finanszírozási szükségleteinek fedezéséhez.

(2) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás hitelemének finanszírozása érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a szükséges források biztosítása céljából az Unió nevében a tőkepiacokon vagy pénzügyi intézményektől hitelt vegyen fel, és a pénzt a Moldovai Köztársaságnak továbbhitelezze. A hitel maximális átlagos futamideje 15 év.

(3) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre bocsátását a Bizottság oly módon irányítja, hogy az összeegyeztethető legyen az IMF és a Moldovai Köztársaság közötti megállapodásokkal és egyetértési megállapodásokkal, valamint az ENP keretében létrejött, mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térséget is magában foglaló társulási megállapodásban a gazdasági reformok tekintetében meghatározott legfontosabb elvekkel és célkitűzésekkel.

A Bizottság rendszeresen tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot az uniós makroszintű pénzügyi támogatással kapcsolatos fejleményekről, ideértve annak folyósításait is, valamint kellő időben ezen intézmények rendelkezésére bocsátja a vonatkozó dokumentumokat.

(4) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás a 3. cikk (1) bekezdésében említett egyetértési megállapodás hatálybalépését követő első naptól számított két és fél évig áll rendelkezésre.

(5) Abban az esetben, ha a Moldovai Köztársaság finanszírozási igénye az uniós makroszintű pénzügyi támogatás folyósításának időszakában jelentősen csökken a kezdeti előrejelzésekhez képest, a Bizottság a 7. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében csökkenti, felfüggeszti vagy megszünteti a támogatást.

2. cikk

(1) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásának előfeltétele, hogy a Moldovai Köztársaság tiszteletben tartsa a tényleges demokratikus mechanizmusokat – többek között a többpárti parlamentáris rendszert – és a jogállamiságot, valamint garantálja az emberi jogok tiszteletben tartását.

(2) A Bizottság és az EKSZ az uniós makroszintű pénzügyi támogatás teljes életciklusa alatt nyomon követi az (1) bekezdésben meghatározott előfeltétel teljesülését.

(3) E cikk (1) és (2) bekezdését a 2010/427/EU tanácsi határozattal ⁽¹⁾ összhangban kell alkalmazni.

3. cikk

(1) A Bizottság a 7. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében megállapodik a Moldovai Köztársaság hatóságaival az uniós makroszintű pénzügyi támogatáshoz kapcsolódó, a strukturális reformokra és a rendezett államháztartásra összpontosító, pontosan meghatározott gazdaságpolitikai és pénzügyi feltételekről, amelyeket az e feltételek teljesítésére vonatkozó időkeretet is tartalmazó egyetértési megállapodásba (a továbbiakban: egyetértési megállapodás) kell foglalni. Az egyetértési megállapodásban meghatározott gazdaságpolitikai és pénzügyi feltételeknek összhangban kell lenniük az 1. cikk (3) bekezdésében említett megállapodásokkal és egyetértési megállapodásokkal, köztük a Moldovai Köztársaság által az IMF támogatásával végrehajtott makrogazdasági kiigazítási és strukturális-reform-programokkal.

(2) Az (1) bekezdésben említett feltételek különösen a Moldovai Köztársaság államháztartás-irányítási rendszerei hatékonyságának, átláthatóságának és elszámoltathatóságának javítását célozzák, többek között az uniós makroszintű pénzügyi támogatás felhasználása tekintetében. A szakpolitikai intézkedések kidolgozásakor megfelelő mértékben figyelembe kell venni a kölcsönös piacnyitást, a szabályokon alapuló és méltányos kereskedelem fejlesztése, valamint az Unió külpolitikájával összefüggő más prioritások terén elért előrelépést is. Az említett célkitűzések megvalósítása terén elért eredményeket a Bizottság rendszeresen nyomon követi.

(3) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás részletes pénzügyi feltételeit a Bizottság és a Moldovai Köztársaság hatóságai között megkötendő, vissza nem térítendő támogatásról szóló megállapodásban illetve hitelmegállapodásban kell meghatározni.

⁽¹⁾ A Tanács 2010/427/EU határozata (2010. július 26.) az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének a megállapításáról (HL L 201., 2010.8.3., 30. o.).

(4) A Bizottság rendszeres időközönként ellenőrzi, hogy teljesülnek-e a 4. cikk (3) bekezdésében előírt feltételek, ideértve azt is, hogy a Moldovai Köztársaság gazdaságpolitikája összhangban van-e az uniós makroszintű pénzügyi támogatás célkitűzéseivel. Ennek során a Bizottság szorosan együttműködik az IMF-fel és a Világbankkal, és szükség esetén az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal.

4. cikk

(1) A (3) bekezdésben említett feltételektől függően a Bizottság az uniós makroszintű pénzügyi támogatást hitel és vissza nem térítendő támogatást egyaránt tartalmazó három részletben bocsátja rendelkezésre. Az egyes részletek nagyságát az egyetértési megállapodásban határozzák meg.

(2) A hitel formájában nyújtott uniós makroszintű pénzügyi támogatás összegeire szükség esetén a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelettel ⁽¹⁾ összhangban tartalékot kell képezni.

(3) A Bizottság az összes alábbi feltétel teljesítésétől függően dönt a részletek folyósításáról:

- a) a 2. cikkben foglalt előfeltétel;
- b) a nem elővigyázatossági jellegű IMF-hitelkeret által támogatott, erőteljes kiigazítási és strukturális reformintézkedéseket tartalmazó szakpolitikai program végrehajtása terén elért, tartósan kielégítő eredmény; valamint
- c) az egyetértési megállapodásban szereplő gazdaságpolitikai és pénzügyi feltételek kielégítő teljesítése.

(4) A második részlet folyósítására elvileg legkorábban három hónappal az első részlet rendelkezésre bocsátása után kerülhet sor. A harmadik részlet folyósítására főszabály szerint legkorábban három hónappal a második részlet rendelkezésre bocsátása után kerülhet sor.

(5) Amennyiben a (3) bekezdésben említett feltételek nem teljesülnek, a Bizottság átmenetileg felfüggeszti vagy megszünteti az uniós makroszintű pénzügyi támogatás folyósítását. Ilyen esetekben tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a felfüggesztés vagy a megszüntetés okairól.

(6) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatást a Moldovai Köztársaság Nemzeti Bankja részére kell folyósítani. Az egyetértési megállapodásban meghatározandó rendelkezésektől függően – ideértve a fennmaradó költségvetési finanszírozási igény megerősítését is – az uniós pénzeszközöket a Moldovai Köztársaság Pénzügyminisztériuma, mint végső kedvezményezett számára is át lehet átutalni.

5. cikk

(1) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás hiteleleméhez kapcsolódó hitelfelvételi és hitelnyújtási műveleteket euróban, egyazon értéknapp alkalmazásával kell végrehajtani, és az Unió ennek során nem lehet érintett a futamidők átalakításában, árfolyam- vagy kamatkockázatokban vagy más kereskedelmi kockázatban.

(2) Ha a körülmények megengedik és amennyiben a Moldovai Köztársaság kéri, a Bizottság megteheti a szükséges lépéseket annak biztosítására, hogy a hitelfeltételek tartalmazzanak előtörlesztési rendelkezést, és hogy ehhez a hitelfelvételi műveletek feltételei közé felvett megfelelő rendelkezés kapcsolódjon.

(3) Amennyiben a körülmények megengedik a hitel kamatlábának csökkentését és a Moldovai Köztársaság kéri, a Bizottság dönthet úgy, hogy részben vagy egészben refinanszírozza eredeti kölcsöneit vagy átalakíthatja a vonatkozó pénzügyi feltételeket. A refinanszírozási vagy átalakítási műveleteket az (1) és a (4) bekezdéssel összhangban kell végrehajtani és azok nem eredményezhetik az érintett felvett hitelek futamidejének meghosszabbítását, illetve a refinanszírozás vagy az átalakítás napján fennálló tőketartozás összegének növekedését.

(4) Az e határozat szerinti hitelfelvételi és hitelnyújtási műveletek kapcsán az Unió részéről felmerülő összes költséget a Moldovai Köztársaság viseli.

(5) A Bizottság tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a (2) és a (3) bekezdésben említett műveletek alakulásáról.

⁽¹⁾ A Tanács 480/2009/EK, Euratom rendelete (2009. május 25.) a külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap létrehozásáról (HL L 145., 2009.6.10., 10. o.).

6. cikk

- (1) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtása a 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽¹⁾ és a Bizottság 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló rendeletével ⁽²⁾ összhangban történik.
- (2) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtása közvetlen irányítással történik.
- (3) A Moldovai Köztársaság hatóságaival kötendő hitelmegállapodásnak és a vissza nem térítendő támogatásról szóló megállapodásnak rendelkeznie kell a következőkről:
- a) annak biztosítása, hogy a Moldovai Köztársaság rendszeresen ellenőrizze az uniós költségvetésből nyújtott finanszírozás megfelelő felhasználását, megtegye a megfelelő intézkedéseket a szabálytalanságok és a csalások elkerülése érdekében, és szükség esetén jogi lépéseket tegyen az e határozat alapján nyújtott, jogellenesen felhasznált pénzeszközök visszafizettetése érdekében;
 - b) az Unió pénzügyi érdekei védelmének biztosítása, különösen az uniós makroszintű pénzügyi támogatást érintő csalás, korrupció és egyéb szabálytalanságok megelőzését és az ellenük való küzdelmet illetően meghozandó egyedi intézkedések előírása, összhangban a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel ⁽³⁾, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel ⁽⁴⁾, valamint a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽⁵⁾;
 - c) a Bizottságnak – az Európai Csalás Elleni Hivatalt is beleértve – vagy képviselőinek kifejezett felhatalmazása ellenőrzések, ezen belül helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok lefolytatására;
 - d) a Bizottság és a Számvevőszék kifejezett felhatalmazása arra, hogy az uniós makroszintű pénzügyi támogatás rendelkezésre állásának időtartama alatt és azt követően is ellenőrzéseket – többek között dokumentum-ellenőrzéseket és helyszíni ellenőrzéseket, például működési értékeléseket – hajtsanak végre;
 - e) annak biztosítása, hogy amennyiben megállapítást nyer, hogy a Moldovai Köztársaság az uniós makroszintű pénzügyi támogatás kezelésével kapcsolatban csalást vagy korrupciós cselekményt követett el, illetve más olyan jogellenes tevékenységet folytatott, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit, az Uniónak jogában álljon a hitel lejárat előtti visszafizettetése és/vagy a vissza nem térítendő támogatás teljes összegének visszafizettetése.
- (4) Az uniós makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtása előtt a Bizottság – működési értékelés révén – értékeli a Moldovai Köztársaság támogatás szempontjából releváns pénzügyi szabályai, az adminisztratív eljárások, valamint a külső és a belső ellenőrzési mechanizmusok megbízhatóságát.

7. cikk

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

8. cikk

- (1) A Bizottság minden év június 30-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e határozat előző évi végrehajtásáról, valamint a végrehajtás értékeléséről. Ez a jelentés:
- a) megvizsgálja az uniós makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtása terén elért eredményeket;
 - b) értékeli a Moldovai Köztársaság gazdasági helyzetét és kilátásait, valamint a 3. cikk (1) bekezdésében említett szakpolitikai intézkedések végrehajtása terén elért előrelépést;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 966/2012/EU, Euratom rendelete (2012. október 25.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 298., 2012.10.26., 1. o.).

⁽²⁾ A Bizottság 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2012. október 29.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályairól (HL L 362., 2012.12.31., 1. o.).

⁽³⁾ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Községek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

⁽⁴⁾ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Községek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

- c) bemutatja az egyetértési megállapodásban meghatározott gazdaságpolitikai feltételek, a Moldovai Köztársaság aktuális gazdasági és költségvetési eredményei, valamint a Bizottságnak az uniós makroszintű pénzügyi támogatás részletei folyósítására vonatkozó határozatai közötti összefüggést.

(2) Az 1. cikk (4) bekezdésében említett rendelkezésre állási időszak lejárta után legkésőbb két évvel a Bizottság utólagos értékelő jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli a lezárt uniós makroszintű pénzügyi támogatási műveletek eredményeit és hatékonyságát, valamint azt, hogy ezek milyen mértékben járultak hozzá a támogatás céljainak megvalósításához.

9. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Kelt Strasbourgban, 2017. szeptember 13-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

A. TAJANI

a Tanács részéről

az elnök

M. MAASIKAS

Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság együttes nyilatkozata

A Moldovai Köztársaság választási rendszerének megváltoztatására irányuló kezdeményezések fényében az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság hangsúlyozza, hogy a makroszintű pénzügyi támogatás nyújtásának előfeltétele, hogy a kedvezményezett ország tiszteletben tartsa a hatékony demokratikus mechanizmusokat, ideértve a többpárti parlamentáris rendszert és a jogállamiságot, valamint biztosítsa az emberi jogok tiszteletben tartását. A Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat a makroszintű pénzügyi támogatás teljes életciklusa alatt ellenőrzi ezen előfeltétel teljesülését, és ezért a lehető legnagyobb figyelemmel kíséri, hogy a Moldovai Köztársaság hatóságai figyelembe veszik-e az érintett nemzetközi partnerek (különösen a Velencei Bizottság és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala) ajánlásait.

ISSN 1977-0731 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-5090 (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU